

i Anordningen af 1845, og at dette Forslag tillige beholder saamange Indskrænkninger i offentlige Foretagender — vel at mærke offentlige og udenfor Huset foregaaende Arbejder — paa Søn- og Helligdagene, som vistnok maae ansees nødvendige, for at Gudstjenesten kan finde Sted i Ro, thi alle Politiets executive og præventive Forholdsregler med Hensyn til Helligdagsanordningens Overholdelse maae, som det efter min Mening meget tydeligt er udviklet af den ærede Forslagsstiller, kun have til Maaal at beskytte den offentlige Gudsdyrkelse mod Forstyrrelser. Jeg skal derfor for mit Bedkommende stemme for, at dette Forslag bringes videre frem til Forhandling i Rigsdagen.

Varfod: Da Loven af 26de Marts 1845 udkom, ansaae jeg den for en jammerlig Lov, en Lov, som gav sig et gudeligt Skin, men blev ogsaa derved og havde slet ikke noget med Gudsfrigten at bestille. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke har læst den siden, men jeg er overbevist om, at, hvor ofte jeg end bliver ved at læse den, vil jeg komme til det samme Resultat; thi det meget varme Forsvar, som nys blev holdt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de District (Casse) til Fordeel for denne Lov, har ikke kunnet gjøre Indtryk paa mig eller omvende mig. Loven er imidlertid bleven saa haardt angrebet, at jeg næsten kunde have fundet mig fristet til at give Afkald paa Ordet, jeg anseer den allerede som ihjelslagen, og død Mand skal man ikke slaae ihjel anden Gang; men hvad der dog fristede mig til ikke at opgive Ordet, det var et Par Dyringer, som saldt fra den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Hass). Han talte om Christian den 6tes Tid og meente, at hvad der nys hørtes, var Stemmer fra den Tid — aa ja! det kunde forsaavidt passe, men i denne Tid lod ogsaa ganske andre Stemmer. Der var f. Ex. Biskop Arendt i Bergen. Før han var Biskop, var han Præst paa Landet og en Søndag, da han kom i Kirkedøren, mødte Sognefolkene ham udenfor Kirken med de Ord: „Kort Præken idag, Ja'r! der er en Sildestime udenfor“; men Arendt svarede: „Nei Børn, saa først ud med Vaaden, og naar I have trukket Sildestimen, saa vende vi tilbage

og takke Gud for den Fangst, som han har givet. Som sagt, Arendt blev siden Biskop i Bergen, og han var i Christian VI's Tid anseet for at være en gudfrygtig Præst og Biskop. Jeg gad ogsaa vide, om der virkelig kunde være nogen Betsignelse ved en Guds-tjeneste, som afholdtes under de Vilkaar, at Enhver, som hørte derpaa, ønskede: Gid bare Prækenen snart var forbi. Jeg gad vide, om det ikke var meget klogere, at man først fik de verdslige Tanker tilside, og saa bag efter tog fat paa de gudelige, og maaskee med tilbøbbelt Kraft sat paa dem. Desuden skal jeg tillade mig at minde om, at ifølge den saakaldte Helligdagsanordning maa, saavidt jeg mindes, hellerintet Høstarbejde eller andet Markarbejde finde Sted om Søn- og Helligdagen; (Jo!) naa ja, men saa er det i mine Tanker en Inconsequent, saa gjør det aldeles ikke Anordningen bedre, saa gjør det den snarere værre; thi medens jeg for mit Bedkommende ganske vist slet ikke skulde føre Ordet hverken for at høste eller pløje under Gudstjenesten eller i det Hele paa vor Herres Dag, saa mener jeg dog, at den Anordning, som vil tillade Arbejde af den Natur, maa, naar den vil være consequent, ogsaa tillade alle andre lignende og beslægtede Arbejder, der ikke mere kunne afdrage Tanken fra Gudstjenesten, end disse Arbejder kunne. Overhovedet forekommer det mig, skøndt jeg ganske vist ikke i Gæt og Alt kan gaae ind paa de Dyringer, vi idag have hørt af den ærede Forslagsstiller, og som forekomme mig at gaae ud derpaa, at der hverken er eller burde være Forskjel paa de Fordringer, man stillede til Søn- og Søndage, at man ved den bestaaende Helligdagsanordning og ved enhver lignende Helligdagsanordning gaaer ud fra en reent gal Kant og tager fat i en forkeert Hank. Man troer, at man gjør Folk gudfrygtige ved at forbyde dem at arbejde Søn- og Helligdage; men den, som virkelig har Lyst til at arbejde en Søn- eller Helligdag, han bliver, ved at det forbydes ham, hverken klogere eller helligere, end han ellers var; han gaaer sandsynligvis hjem, og ved et Spil Kort eller Krus N eller andet Sligt forslaer han Tiden, og banded maaskee ovenikøbet de Folk, som have forbudt ham at er-